

**” Arjen apua, realistisia suunnitelmia
ja ohjausta oikeaan paikkaan”**

ETSIVÄN NUORISOTYÖN VALTAKUNNALLISET SOVARI 2018 -TULOKSET

Riitta Kinnunen, Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

Sisällys

Johdanto.....	3
Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä.....	6
Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.....	12
Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista.....	21

Liite. Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten taustatietoja

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry 2019

Johdanto

SOVARI – SOSIAALISEN VAHVISTUMISEN MITTARI on etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan vaikuttavuuden mittari. Sovarin tarkoituksena on mitata ja tuoda esille palveluiden sosiaalisesti vahvistavia vaikutuksia. Sovari-mittarin avulla etsivästä nuorisotyöstä ja työpajatoiminnasta saadaan organisaatiokohtaisesti ja valtakunnallisesti yhdenmukaista ja vertailtavaa laadullista vaikuttavuustietoa ja tunnuslukuja.

Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikutuksia asiakkaiden elämäntilanteisiin on tärkeää saada esille, jotta nähdään näiden palveluiden merkitys ja tarve palvelujärjestelmässä. Sovarin tuottamalla tiedolla työpajatoimijat ja etsivää nuorisotyötä toteuttavat organisaatiot voivat osoittaa yhteistyötahoilleen ja sidosryhmilleen palveluiden laatua ja vaikuttavuutta asiakkaiden kokemusten perusteella. Sovari täydentää työpajojen ja etsivän nuorisotyön tilastollista vaikuttavuustietoa, jolla seurataan asiakkaiden sijoittumista koulutukseen, työhön ja muihin palveluihin.

Sovarin tarkoituksena on myös antaa työpajoille ja etsivän nuorisotyön organisaatioille näkökulmaa ja ideoita oman toimintansa kehittämiseen. Sovari-kysely edistää nuorten ja valmentautujien osallisuutta: Sovari toimii nuorille ja valmentautujille yhtenä kanavana tuoda esille näkemyksiään etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toteutuksesta ja kehittämistarpeista sekä vaikuttaa palveluiden kehittämiseen jatkossa.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN SOVARI SISÄLTÄÄ KAKSI ARVIOINTIOSIOTA:

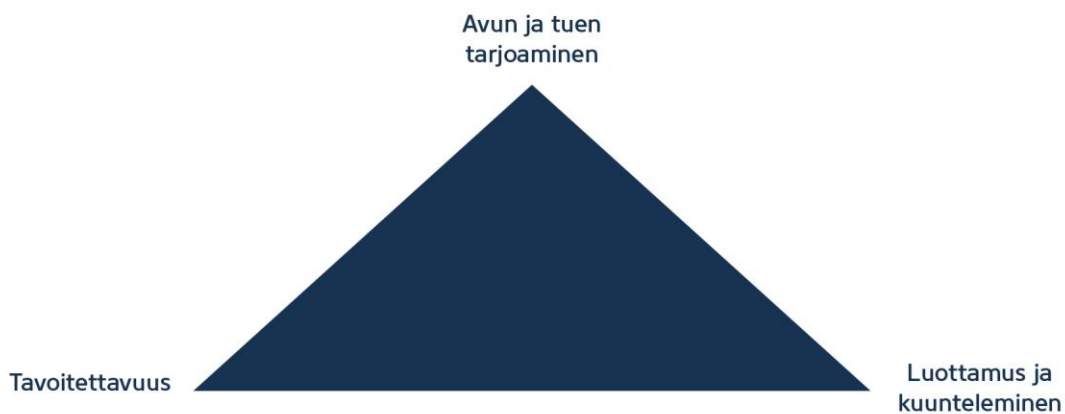
1. etsivän nuorisotyön *toteutuksen* ja
2. sen *vaikutusten* arvioinnin sosiaalisen vahvistumisen *näkökulmasta*.

Sovarissa arvioidaan etsivän nuorisotyön toteutusta ja palvelun laatua kolmella osa-alueella, joita pidetään onnistuneen etsivän nuorisotyön keskeisinä tekijöinä (kuvio 1). Ensinnäkin palvelun tulisi olla helposti saavutettavissa oleva, toiseksi sen tulisi perustua luottamukselliseen ja sujuvaan keskusteluyhteyteen nuoren ja etsivän välillä sekä kolmanneksi palvelun myötä nuoren tulisi saada apua ja tukea sopivan polun löytämisessä elämäntilanteessaan eteenpäin.¹

Etsivän nuorisotyön vaikutusten arvioinnissa selvitetään nuoren kokemia muutoksia viidellä sosiaalisen vahvistumisen osa-alueella: arjen hallinnassa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa (kuvio 2). Nuoren huolten kuunteleminen, keskusteleminen aikuisen kanssa ja konkreettinen apu ja tuki voivat auttaa nuorta pääsemään jumiutuneesta tilanteesta eteenpäin. Nuori voi havaita vahvuuksiaan ja mahdollisuuksiaan uudella tavalla, saada mallia toimia erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa ja hoitaa omatoimisesti erilaisia arjen asioitaan, jäsentää mielenkiinnon kohteitaan ja vaihtoehtoja opiskelun saralla sekä ymmärtää,

¹ Kinnunen, Riitta (2016): *Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari*. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Helsinki.

ETSIVÄN NUORISOTYÖN ARVIOINTITEEMAT

Kuvio 1. Työpajatoiminnan toteutuksen arviointiteemat Sovari-mittarissa.

Kuvio 2. Sosiaalisen vahvistumisen osa-alueet Sovari-mittarissa.

miten töitä haetaan ja työelämässä toimitaan. Nuori voi saamansa avun myötä kokea, että hänellä on mahdollisuuksia itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun sen sijaan, että ajelehtisi ajopuun lailla. Sosiaalisen vahvistumisen arvioinnissa tarkastellaan nuorten tämänkaltaisia kokemuksia etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Sovari tuottaa valtakunnallista, alueellista ja organisaatiokohtaista tietoa sekä asiakkaiden omin sanoin kuvaamia kokemuksia työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuudesta. Valtakunnallinen työpajayhdistys laatii Sovari-tulosten alueelliset ja organisaatiokohtaiset yhteenvedot sekä valtakunnallisen raportin vuosittain. Alueelliset yhteenvedot tuotetaan etsivän nuorisotyön koordinaatioalueittain sekä AVI-alueittain. Organisaatiokohtaisissa ja alueellisissa yhteenvedoissa tulokset ovat verrattavissa valtakunnallisiin tuloksiin. Asiakaskohtaista tietoa Sovari ei tuota.

Etsivässä nuorisotyössä nuoret voivat vastata Sovari-nettikyselyyn siinä vaiheessa, kun nuoren jotain tuentarvetta on käsitelty yhdessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Nuoren asiakkuus etsivässä nuorisotyössä voi jatkua edelleen. Sovarin sisältämiä teemoja ja kysymyksiä on hyvä myös käsitellä yhdessä nuoren kanssa osana etsivää nuorisotyötä. Näin Sovarin avulla voidaan jäsentää asiakkaan henkilökohtaisia tavoitteita ja sosiaalista vahvistumista palvelun myötä ja nuoren on helpompi arvioida palvelunlaatua ja edistysaskeliaan Sovari-kyselyssä.

Sovari-mittarin on kehittänyt ja sen ylläpidosta vastaa Valtakunnallinen työpajayhdistys (TPY) opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. Sovari otettiin käyttöön vuoden 2016 alussa ja sen käyttäjäkunta on laajentunut vuosittain. Sovarin kehittämistyö on toteutettu yhteistyössä työpajojen ja etsivän nuorisotyön toimijoiden ja asiakkaiden kanssa. TPY toimii sekä työpajatoiminnan että etsivän nuorisotyön osaamiskeskuksena ja sen tarkoituksena on osaltaan edistää ja kehittää työpajatoimintaa ja etsivää nuorisotyötä valtakunnallisesti.

Sovari 2018 -tuloksiin on koottu etsivän nuorison Sovari-kyselyyn saadut vastaukset ajanjaksolta syyskuu 2017 – joulukuu 2018. Sovari 2018 kokoa 761 nuoren näkemykset etsivästä nuorisotyöstä ja sen vaikutuksista sosiaalisen vahvistumisen näkökulmasta 66 kunnan alueelta: 602 nuorta vastasi Sovari-peruskyselyyn ja 159 nuorta lyhennettyyn Sovari EASY-kyselyyn. Sovari 2018 -tuloksista tuotettiin organisaatiokohtaiset yhteenvedot 42:lle etsivän nuorisotyön yksikölle, joilla vastanneiden määrä oli riittävä (vähintään seitsemän vastausta).

Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -raportissa esitellään Sovarin keskeisiä valtakunnallisia tuloksia kokonaisuutena sekä nuorten taustatietojen mukaan ryhmittäin. TPY:ssä on laadittu Sovarin käyttöä tukeva opaskirja², jossa kuvataan konkreettisesti Sovarin sisältö ja käsitellään laajemmin sosiaalisen vahvistamisen osa-alueita ja periaatteita sekä mittarilla saatavan tiedon tulkitsemista ja hyödyntämistä.

² http://www.tpy.fi/site/assets/files/1372/tyopajatoiminnan-ja-etsivan_sovari-mittari_verkko-pdf.pdf

Nuorten kokemuksia etsivästä nuorisotyöstä

ETSIVÄSSÄ NUORISOTYÖSSÄ nuorten ohjaaminen palveluiden, koulutuksen ja työelämän välimaastossa edellyttää nuoren elämäntilanteen kokonaisvaltaista ymmärtämistä ja tarpeiden jäsentämistä. Työn toteuttamisessa on keskeistä etsivän nuorisotyöntekijän sujuva tavoittaminen sekä nuoren kohtaaminen ja kuunteleminen. Tavoitteena on nuoren tukeminen ja sosiaalinen vahvistaminen niin, että hän löytää voimavaroja ja mahdollisia polkuja päästä elämässään eteenpäin³.

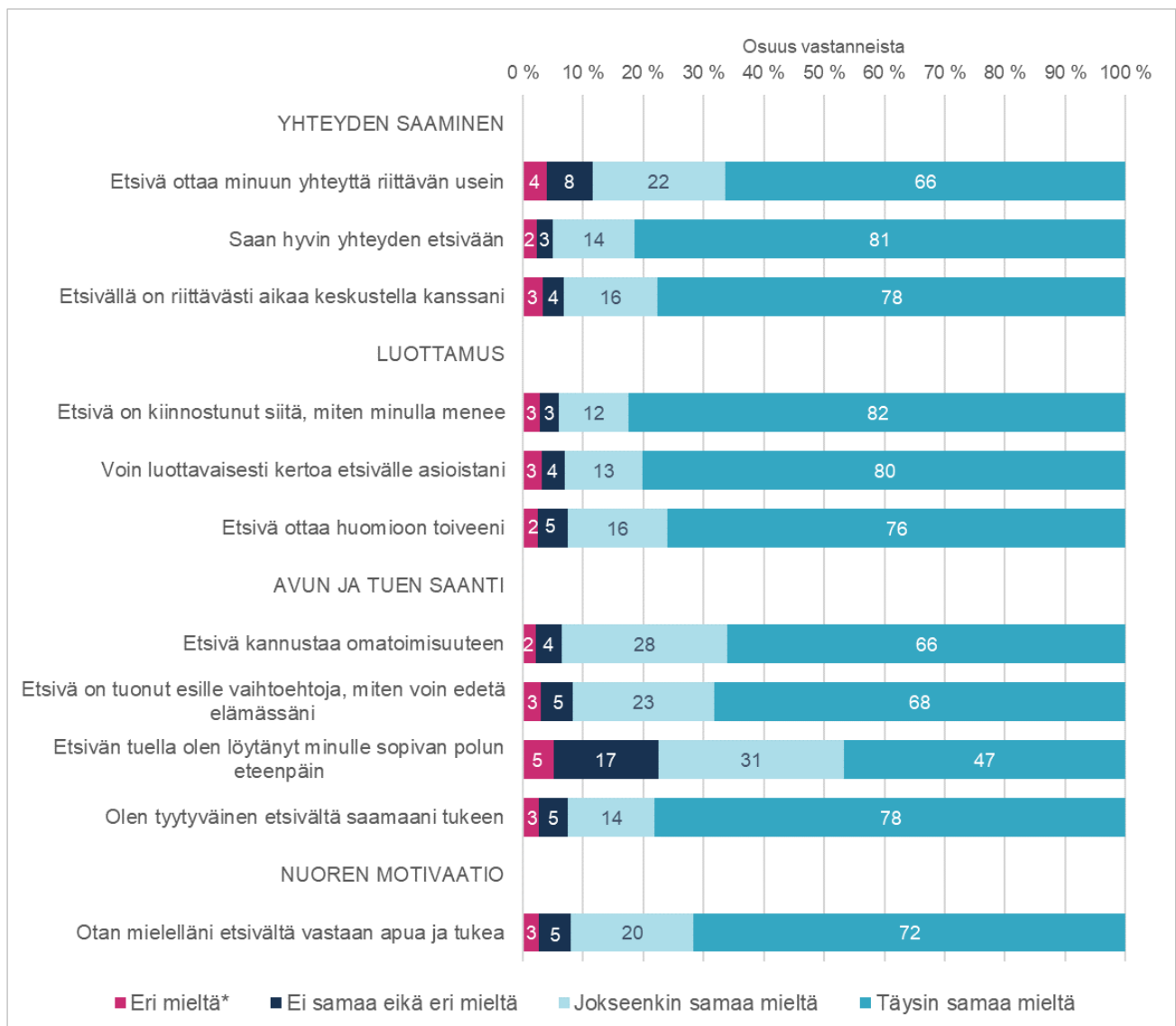
Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten näkemyksen mukaan etsivässä nuorisotyössä toteutuvat yleensä erittäin hyvin etsivän nuorisotyön periaatteet: nuoren sujuva yhteydensaanti etsivään, nuoren luottamuksen rakentuminen etsivään nuorisotyöntekijään ja nuoren kuulluksi tuleminen (kuvio 3).

Sovari-tulosten mukaan nuoren yhteydensaanti etsivään nuorisotyöntekijään on yleisesti hyvin tai melko sujuvaa; tätä mieltä on 95 prosenttia Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista. Etsivän yhteydenpito on hyvin tai melko riittävää (88 % vastaajista) ja nuoret pystyvät luottavaisesti kertomaan asioistaan etsivälle nuorisotyöntekijälle (93 %). Valtaosa (94 %) vastanneista nuorista on saanut etsivältä kannustusta omatoimisuuteen. Nuorista 92 prosenttia on keskustellut etsivän kanssa, miten nuori voisi edetä elämässään.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista 78 prosenttia on hyvin tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen ja valtaosa (92 %) vähintään melko tyytyväisiä. Kyselyyn vastanneet nuoret ovat pääosin olleet halukkaita ottamaan vastaan etsivän nuorisotyöntekijän apua ja tukea, mikä on onnistuneen yhteistyön edellytys. Useimmat nuoret ovat kokeneet, että työntekijä huomioi yleensä hyvin nuoren omat toiveet ja ajatukset asioissa etenemisestä.

Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret antavat etsivän nuorisotyön toteutukselle kokonaisuutena arvosanan 4,6 asteikolla 1–5 (kuvio 4). Vaikka nuoret ovat kyselyn mukaan tyytyväisiä työskentelyyn etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja häneltä saatuun apuun, ei ole itsestään selvää, että jokaiselle nuorelle löydetään hänelle sopivat palvelut, koulutus tai muu polku eteenpäin. Etenemiseen vaikuttavat monet asiat: esimerkiksi palveluiden saatavuus ja opiskelumahdollisuudet seudulla eivät välttämättä osu yhteen nuoren tarpeiden ja toiveiden kanssa. Kuitenkin myös tällä saralla Sovari-tulos on hyvä. Nuorten ohjaus eteenpäin on onnistunutta, sillä 78 prosenttia vastaajista on vähintään melko tyytyväisiä jatkopolun löytymiseen etsivän tuella.

³ Kinnunen, Riitta (2016): *Työpajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuus. Työkaluna sosiaalisen vahvistumisen Sovari-mittari*. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry, Helsinki.

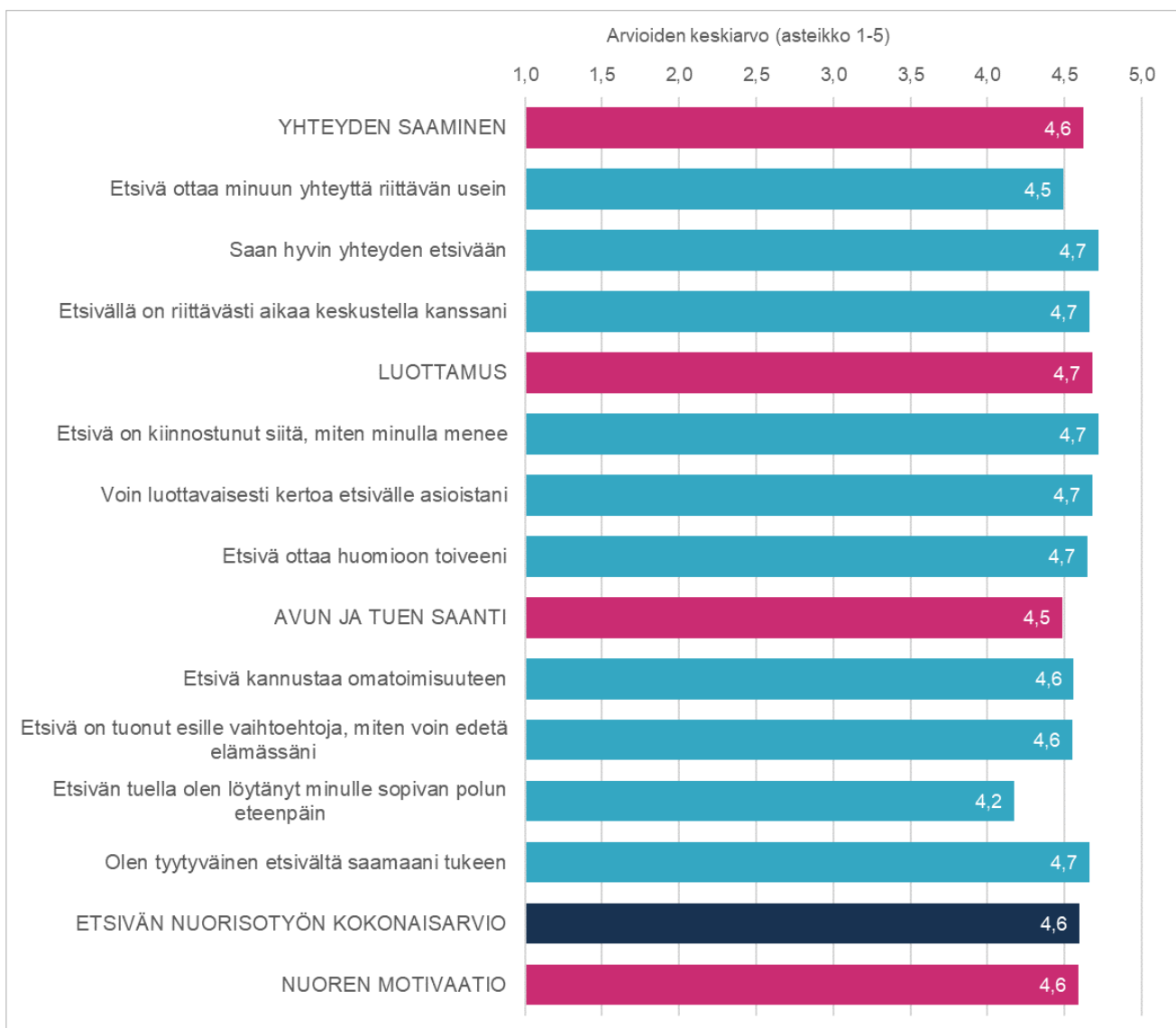
Kuvio 3. Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset etsivästä nuorisotyöstä (N=761). (*Vastausvaihtoehdossa "Eri mieltä" on yhdistetty vastausvaihtoehdot "jokseenkin eri mieltä" ja "täysin eri mieltä".)

Sukupuolen ja iän mukaan tehdyissä tarkasteluissa ei tule esille merkitseviä eroja tyytyväisyydessä etsivään nuorisotyöhön:

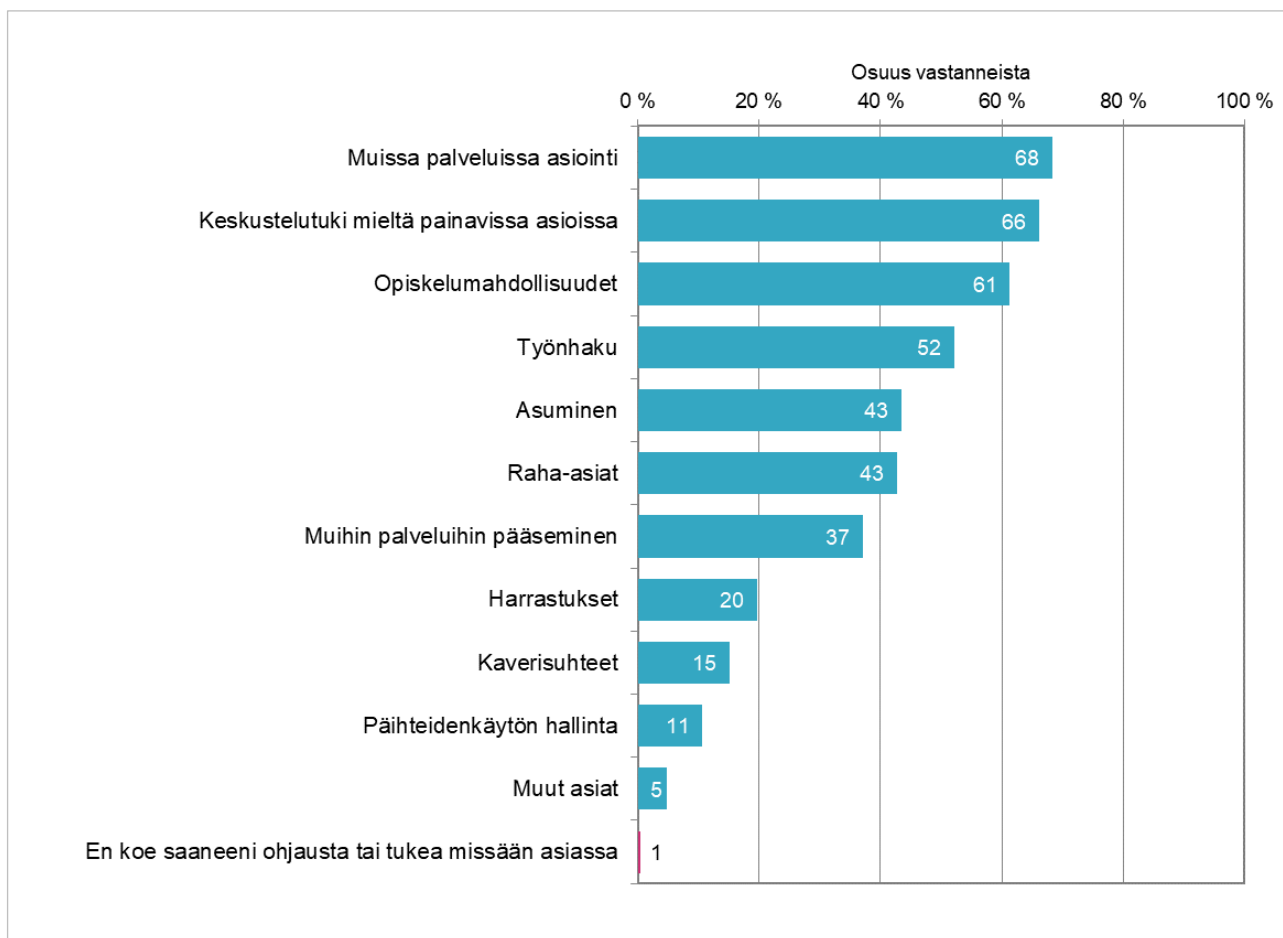
- Miehet ja naiset ovat Sovari 2018 -tulosten mukaan kaikin puolin yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön. Edeltävän kauden Sovari 2017 -tuloksissa naiset olivat asteen verran tyytyväisempiä kuin miehet. Miesten tyytyväisyys on tulosten mukaan lisääntynyt ja heidän antamansa kokonaisarvosana etsivälle nuorisotyölle on noussut 4,4:stä 4,6:een eli samalle tasolle naisten kanssa. Ero sukupuolten tyytyväisyydessä on tasoittunut kaikilla edellä mainituilla osa-alueilla. Miehet arvioivat myös oman motivaationsa työskennellä etsivän kanssa entistä paremmaksi ja nyt yhtä hyväksi kuin naiset.
- Kaikenikäiset nuoret ovat Sovari 2018 -tuloksissa pääosin yhtä tyytyväisiä etsivään nuorisotyöhön. Edellisen kauden Sovari 2017 -tulosten mukaan alle 18-vuotiaat eivät kokeneet yhteydenpitoa etsivän kanssa aivan yhtä sujuvana kuin muut nuoret ja olivat hieman varauksellisempia keskustelemaan

luottamuksella etsivän nuorisotyöntekijän kanssa. Sovari 2018 -tuloksissa alle 18-vuotiaiden tyytyväisyys näihin asioihin on parantunut ja erot ikäryhmien välillä ovat tasoittuneet.

Sovari-tulokset ilmentävät sitä, kuinka laaja-alaista on etsivässä nuorisotyössä tarjottu tuki. Sovari-kyselyn mukaan 2/3 etsivien asiakkaista saa keskustelutukea mieltään painaviin asioihin (kuvio 5). Etsivä nuorisotyö antaa useimmille nuorille myös käytännön tukea muihin palveluihin ohjautumisessa tai palveluiden käytössä. Nuoret keskustelevat etsivien kanssa useimmiten opiskeluvaihtoehtoista, työnhausta, raha-asioista ja asumiseen liittyvistä asioista. Jossain määrin käsitellään myös sosiaalisia suhteisiin, kuten kaverisuhteisiin liittyviä kysymyksiä. Etsivässä nuorisotyössä pohditaan toisinaan myös nuoren päihteidenkäyttöä.

Kuvio 4. Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten arvioiden keskiarvot etsivästä nuorisotyöstä asteikolla 1–5 (N=761).

Kuvio 5. Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten ohjauksen ja tuen saanti etsivältä nuorisotyöntekijältä (N=760).

Sovari-tulosten mukaan asiat, joissa on saatu tukea etsivässä nuorisotyössä, vaihtelevat asiakkaiden sukupuolen mukaan. Neljä eniten käsiteltyä teemaa ovat kuitenkin yleisimpiä niin miehillä kuin naisillakin. Naisista 73 prosenttia ja miehistä 56 prosenttia on saanut keskustelutukea mieltä painavissa asioissa ja tämä näyttäytyy yleisimpänä tuensaannin muotona naisten kohdalla. Naisista 69 prosenttia ja miehistä 66 prosenttia on saanut ohjausta muissa palveluissa asiointiin ja se on yleisin käsitelty asia miesten kohdalla. Opiskelumahdollisuuksien avaaminen ja työnhakuasiat ovat naisille ja miehille seuraavaksi yleisimpiä aiheita etsivässä nuorisotyössä.

Tuensaannin muodot vaihtelevat etsivässä nuorisotyössä myös asiakkaiden iän mukaan. Neljä yleisintä avun ja tuen saannin teemaa ovat kuitenkin tyypillisimpiä ikäryhmästä riippumatta: muissa palveluissa asiointi, keskustelutuki, opiskelumahdollisuudet ja työnhaku. Ikäryhmien välillä esiintyy seuraavia eroja etsivän nuorisotyön sisällöissä:

- Sovarin mukaan opiskelumahdollisuuksia käydään läpi erityisesti alle 18-vuotiaiden kanssa ja se on tässä ikäryhmässä yleisin teema, jota käsitellään etsivän nuorisotyöntekijän kanssa.

- Muihin palveluihin ohjataan etenkin 18—24-vuotiaita ja se on tämän ikäisille yleisin käsitelty teema etsivässä nuorisotyössä. Myös raha-asioiden hoitamista ja asumisen järjestämistä käydään läpi etenkin 18—24-vuotiaiden kanssa.
- Keskustelutukea mieltä painavissa asioissa saavat erityisesti varttuneemmat, yli 24 vuotta täyttäneet nuoret, ja se on tässä ikäryhmässä yleisin teema, jota käsitellään etsivässä nuorisotyössä.

Etsivän nuorisotyöntekijän kanssa käsiteltyjen asioiden laaja-alaisuus tulee esille useiden nuorten vastauksissa kysymykseen, millaista apua tai tukea he ovat saaneet etsivältä nuorisotyöntekijältä:

- *Olen saanut positiivista apua melkeinpä kaikkeen omassa elämässäni.*
- *Olen saanut apua kaikkeen, mitä ikinä olen kysynyt tai mistä on ollut huolia. Jos vain ihmiset ovat osanneet ja pystyneet auttamaan... henkilökohtaisiin syihinkin, joita en tähän nyt mainitse.*
- *Olen vuoden aikana saanut apua koko elämäntilanteeni kuntoon saamisessa. Olen päässyt kunnon liikkeelle ja saanut aivan uusia ajatuksia ja ideoita toimia tulevassa.*
- *Olen saanut nuorisotyöntekijältä paljon apua arjen asioissa ja muuttuvissa elämäntilanteissa. Sekä olen saanut päätöksiini selkeyttä ohjaajan avulla, josta olen todella tyytyväinen. Apu ja tuki on ollut korvaamatonta. :)*
- *Tuntuu siltä että "systeemi" ei ole unohtanut minua ja että on aina ihminen, joka haluaa auttaa minua. Helpottaa stressiä ja ahdistusta.*
- *Ohjausta asioissa, joita en ole osannut hoitaa ja joihin olen kaivannut apua. Olen myös päässyt tutustumaan erilaisiin opiskelumahdollisuuksiin ja mielenkiintoihin paikkoihin ja olen saanut tukea ja ohjausta, miten pystyn vapaa-ajallakin toteuttamaan itseäni.*
- *TE-palvelujen ja kelan lomakkeiden täyttäminen on jäänyt omatoimisesti kokonaan tekemättä. Etsivän avulla kaikki on taas ajan tasalla. Urheiluharrastus ja tuki painonpudotukseen etsivän avulla. Siirtyminen työpajatoiminnan piiriin sairasloman ohessa. Kyydin tärkeisiin tapaamisiin, jos oma auto onkin hajonnut. Koska itsellä ei ole useinkaan rahaa paljon, on hyvä, että etsivä on voinut tulla kotiin käymään ja asioita on hoidettu sieltä käsin. Myös virastoihin soittelu on onnistunut etsivän kanssa paremmin. Jos itse ei aina jaksaa, etsivältä saa apua ja lisävirtaa jatkaa eteenpäin.*
- *Jos on jotain kysyttävää, saan tarvittavan avun asiassa kuin asiassa.*
- *Elämäni oli käytännössä pysähdyksissä, enkä tiennyt, mihin suuntaan lähteä. Tavattuani etsivän ensimmäistä kertaa, solmut lähtivät kuitenkin aukeamaan yksi kerrallaan. Hän ohjasi minut työpajalle, jonka avulla saan myös raha-asiani järjestykseen. Hän on asioinut kanssani Kelassa ja TE-toimistossa, enkä voisi olla kiitollisempi. Sain hänen kauttaan myös lipun musikaaliin, mikä oli iso plussa. Yleisesti ottaen olen nyt toiveikkaampi tulevaisuuden suhteen.*
- *Olen saanut kaikessa tarvitsemassani apua ja aina on ohjattu oikeaan paikkaan, jos etsivä itse ei ole voinut auttaa.*
- *Hän on keskustellut ja kuunnellut minua, auttanut hoitamaan arjen asioita, kun ne tuntuvat ylivoimaisilta. Hän on auttanut minua pääsemään eroon vesipelosta ja hankkinut minulle psykologin, jonka kanssa jutella, ja kuraattorin, joka auttaa Kela-asioissa. Etsiväni on auttanut minua, kun paniikki kohtaukseni alkoivat uudelleen. Hän on auttanut minua tekemään tarkkoja ja realistisia tulevaisuuden suunnitelmia ja asettamaan tavoitteita, jotka ovat saavutettavissa. Hän vei minut ensimmäistä kertaa vertaistukiryhmään.*
- *Etsivä nuorisotyöntekijä auttoi kaikissa ongelmassa, mitä minulla oli ja hänen tarjoama apu on ollut suurin ja paras apu mitä olen saanut koko elämäni aikana. Etsivänuorisotyöntekijä auttoi minua*

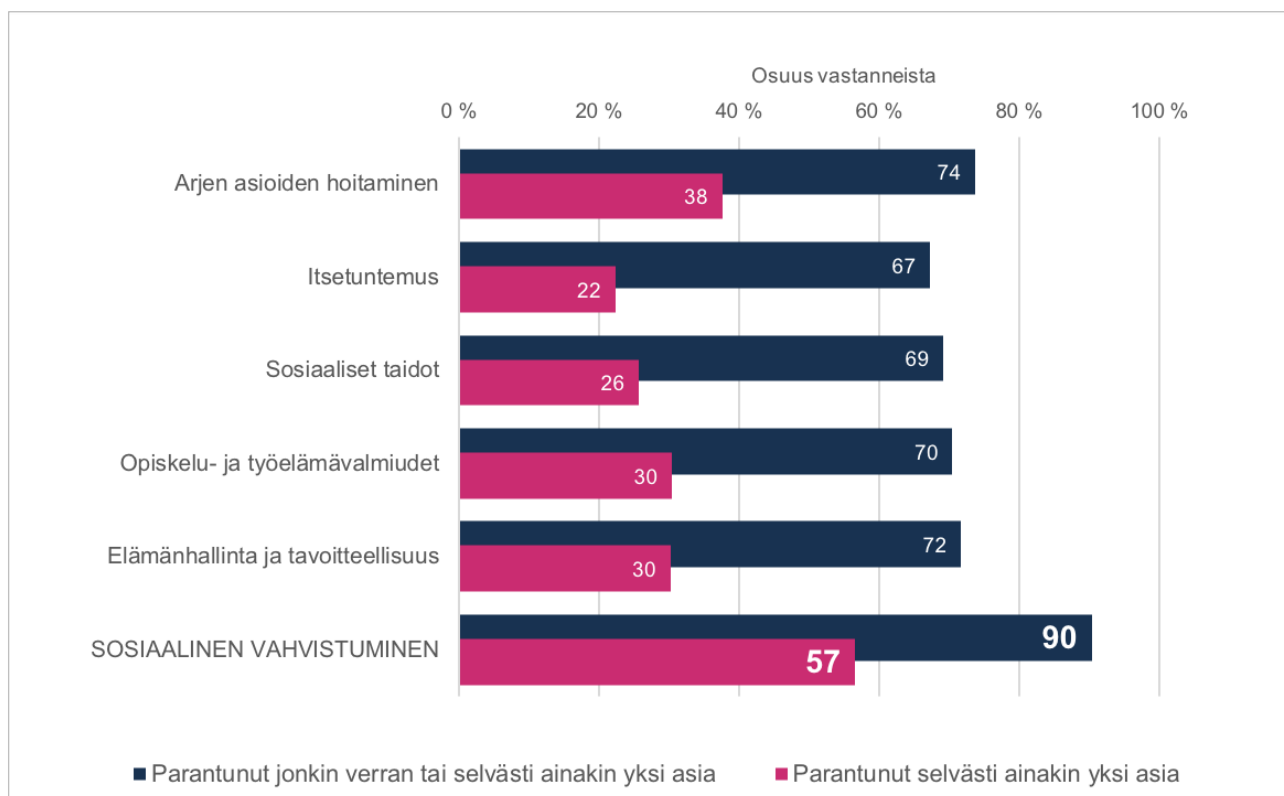
esimerkiksi hankkimaan töitä, kertoi minulle, miten tukia haetaan ja kuinka opiskelujen jälkeinen työttömyys vaikuttaa elämään. Myös kun minulla oli henkisesti hyvin raskasta aikaa, juttelu etsivän kanssa auttoi enemmän kuin psykologilla käynti.

- Hän on keskustellut ja kuunnellut minua, auttanut hoitamaan arjen asioita, kun ne tuntuvat ylivoimaisilta. Hän on auttanut minua pääsemään eroon vesipelosta ja hankkinut minulle psykologin, jonka kanssa jutella, ja kuraattorin, joka auttaa Kela-asioissa. Etsiväni on auttanut minua, kun paniikki kohtaukseni alkoivat uudelleen. Hän on auttanut minua tekemään tarkkoja ja realistisia tulevaisuuden suunnitelmia ja asettamaan tavoitteita, jotka ovat saavutettavissa. Hän vei minut ensimmäistä kertaa vertaistukiryhmään.
- On ollut ihan mieletön apu ja tuki. Ilman en tiä mis oisin ja oisinko ees olemassa. En tiä mistä on tullut mut ihan uskomaton tyyppi ja ihminen. Välillä uskon et on noita, koska sellasia taikoja välillä tekee. KIITOS!!
- Olen saanut todella paljon apua asumiseen, työ- ja koulutusasioihin ja monissa muissa elämään liittyvissä asioissa. Jos minut olisi ohjattu pois muutaman kuukauden jälkeen muualle ohjaamolta, en olisi päässyt elämässä näin pitkälle. Joillekin aina uuteen ihmiseen tutustuminen ei vain ole niin helppoa. Ns. oman etsiväni kanssa tutustuminen on ollut elämässäni kohokohta. Olemme saavuttaneet luottamuksen mitä ei todellakaan saa aikaiseksi muutamassa kuukaudessa. Olen kiitollinen hänelle jokaisesta hetkestä. Olen myös oppinut, että jos ei jotain tiedä, voimme yhdessä aina ottaa selvää. Olen saanut apua päästä puhumaan itselle vaikeista asioista. Olen heidän avullaan taas oma itseni. Olen saanut elämänhaluni takaisin, haluan edetä elämässä ja tehdä muutakin kuin olla yksin ja murehtia. Heiltä voi aina kysyä mitä vain, mikä ikinä sitten mieltä askarruttaa. Olen saanut myös apua terveyteen liittyvissä asioissa, voisin jopa sanoa, että ei taida olla asiaa missä etsivät eivät voisi auttaa. On aina yhtä juhlaa asioida heillä, jakaa murheet ja ilot. Koskaan ei tarvitse "asioida virallisesti virastossa" vaan voit olla oma itsesi ja viettää rentoa kaffittelua ja keskustella mistä ikinä haluaa. Heidän ja ennen kaikkea oman etsiväni ansiosta näen taas tulevaisuuden, joka minulla oli aivan liian kauan hukassa.

Nuorten sosiaalinen vahvistuminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla

SOVARI-KYSELYYN VASTANNEISTA NUORISTA 94 prosenttia on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla ainakin jonkin verran (kuvio 6). Selkeää muutosta elämäntilanteessaan on kokenut 61 prosenttia vastanneista nuorista.

Etsivän nuorisotyön sosiaalisesti vahvistava vaikutus tulee esille laajasti kaikilla tarkasteluun sisältyneillä osa-alueilla: arjen asioiden hoitamisessa, itsetuntemuksessa, sosiaalisissa taidoissa, opiskelu- ja työelämävalmiuksissa sekä elämänhallinnassa. Sovari-tulosten mukaan 59-76 prosenttia nuorista on kokenut edistysaskelia näillä osa-alueilla etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Erityisesti myönteistä muutosta on koettu arjenhallinnassa sekä opiskelu- ja työelämävalmiuksissa: selvää edistystä näillä osa-alueilla koki yli kolmannes ja ainakin jonkin verran kehitystä $\frac{3}{4}$ vastanneista nuorista.

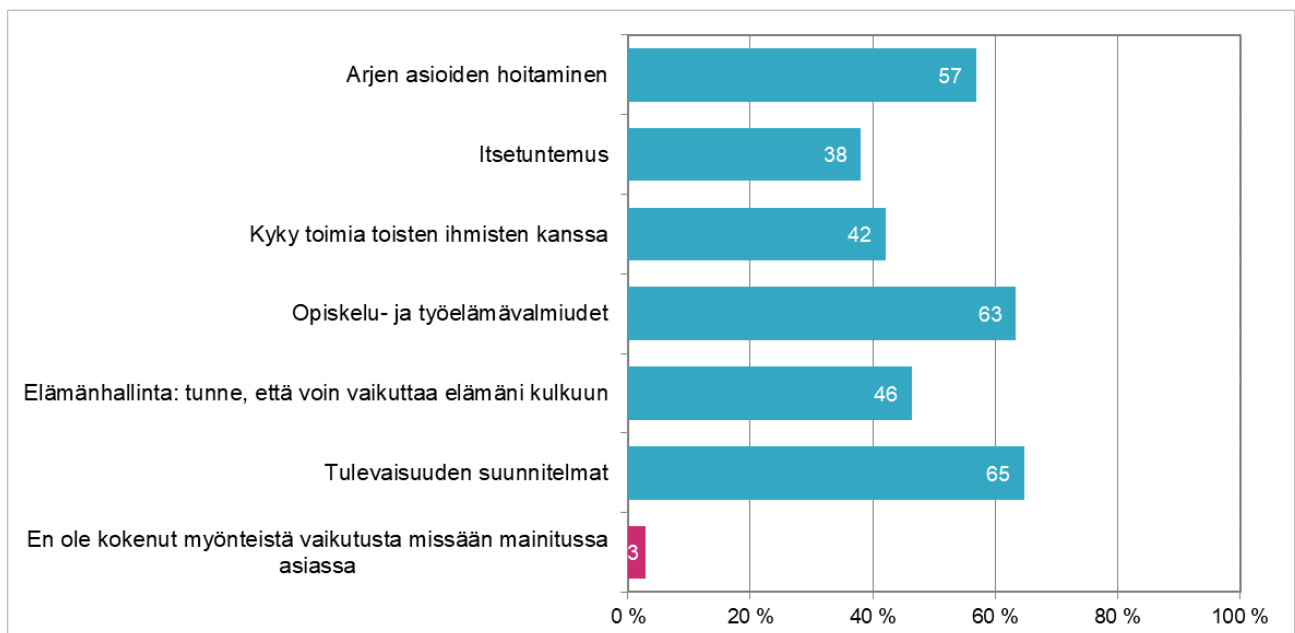

Kuvio 6. Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokema sosiaalinen vahvistuminen osa-alueittain etsivän nuorisotyön ajanjaksolla (N=760).

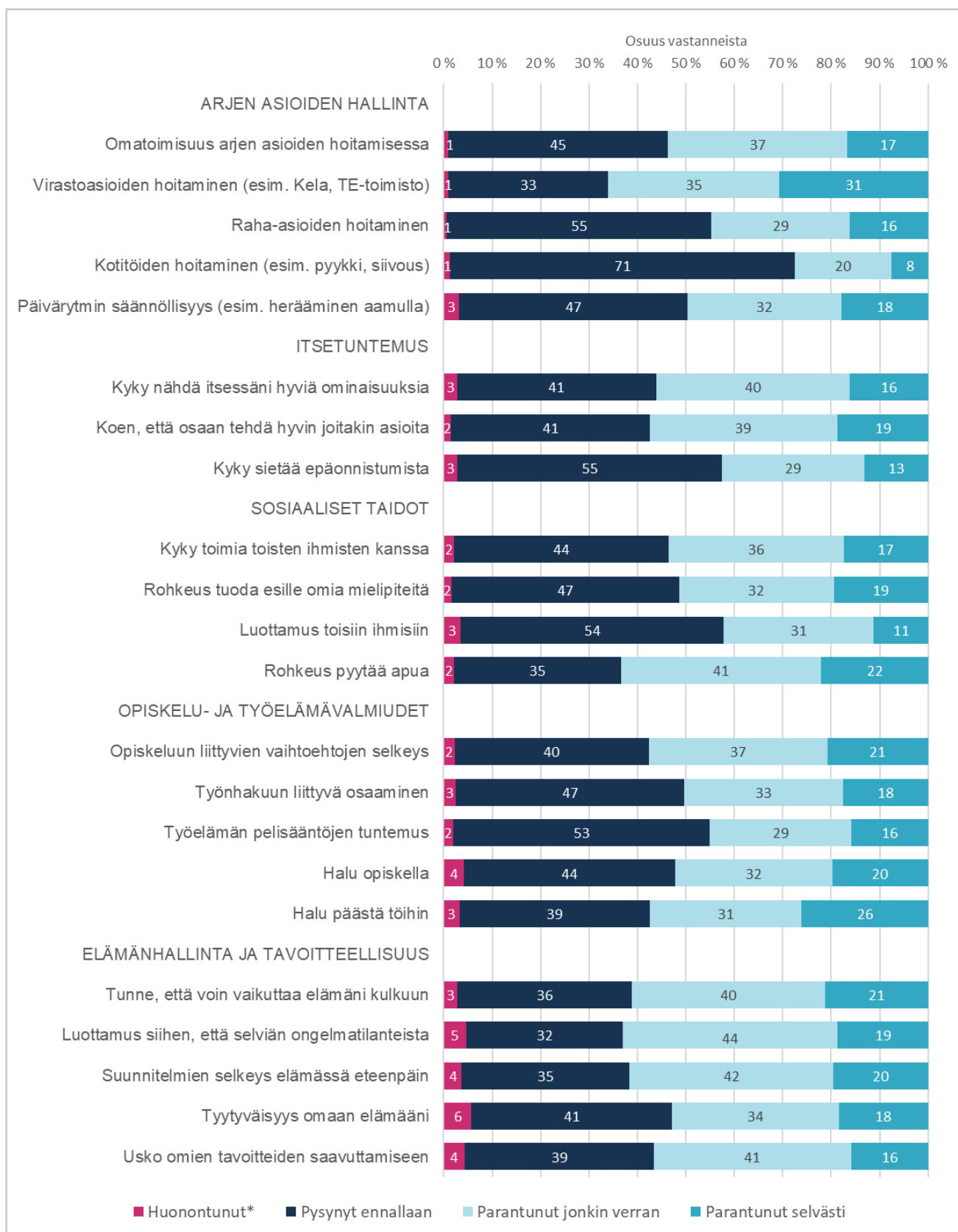
Koettuihin myönteisiin muutoksiin ovat voineet vaikuttaa monet asiat nuoren elämässä. Lähes kaikki Sovari-kyselyyn vastanneet nuoret ovat kokeneet, että etsivällä nuorisotyöntekijällä on ollut selkeä osuutensa myönteisessä muutoksessa (kuvio 7). Etsivä nuorisotyö on onnistunut tukemaan nuoria erityisesti opiskelu- ja työelämävalmiuksissa (63 % vastanneista), tulevaisuuden suunnitelmissa (65 %) ja arjen asioiden hoitamisessa (57 %). On ilmeistä, että nuoren on myös helpompi tunnistaa etsivän vaikutus juuri tällaisissa konkreettisissa asioissa. Vastanneista nuorista noin 40 prosenttia arvioi etsivän nuorisotyöntekijän vaikuttaneen myönteisesti myös nuoren itsetunteeseen ja kykyyn toimia toisten ihmisten kanssa ja 46 prosenttia arvioi vaikutusta olleen elämänhallinnan tunteeseen.

Kuvio 8 tuo esille lähemmin aihepiireittäin, millaisia myönteisiä tai kielteisiä muutoksia nuoret ovat kokeneet etsivän nuorisotyön aikana. Kuviossa 9 tarkastellaan ikäryhmittäin ja sukupuolen mukaan sosiaalisen vahvistumisen kokemuksia osa-alueittain.

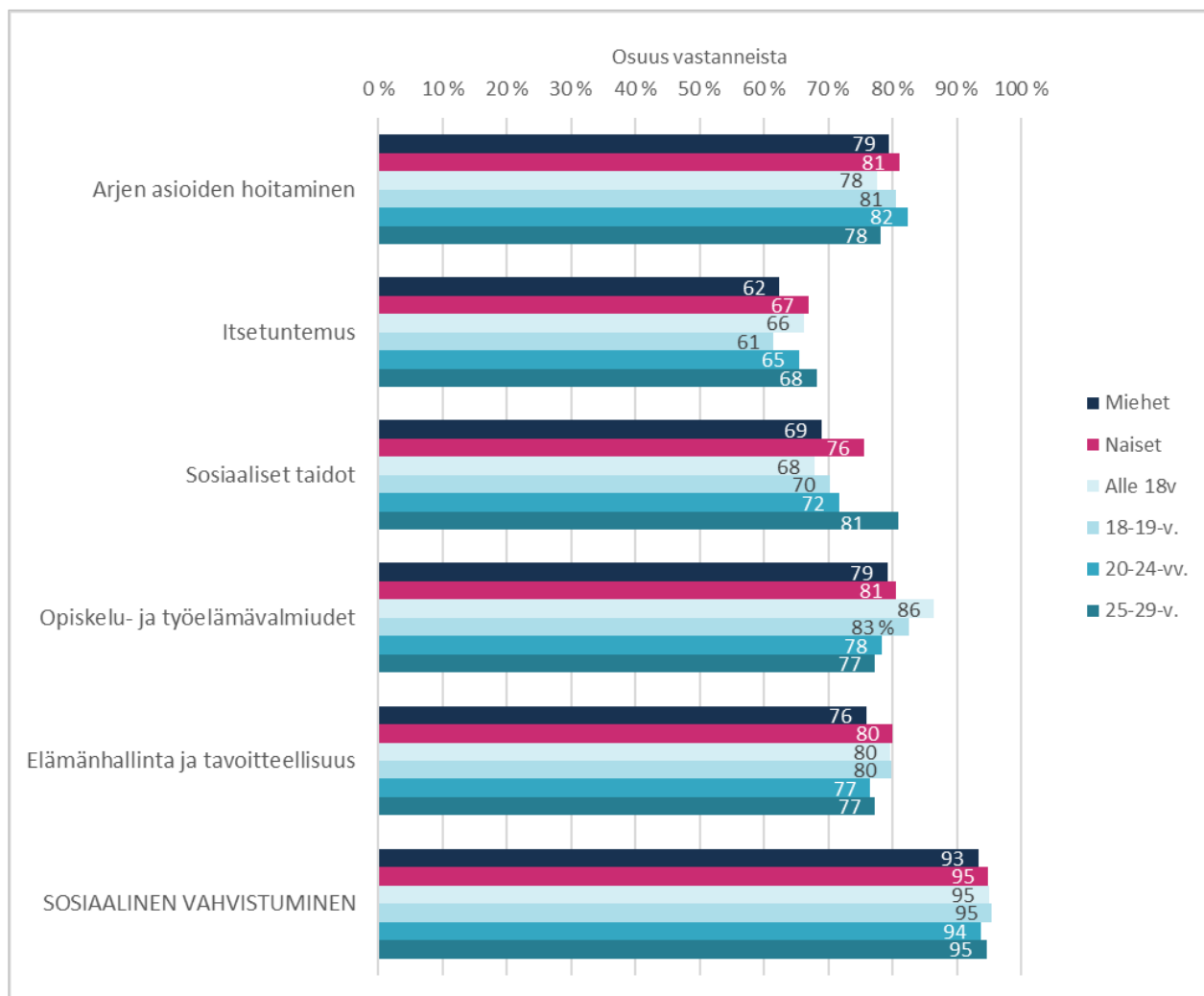
- Valtaosa sekä naisista että miehistä on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Naiset ovat kokeneet enemmän edistysaskelia sosiaalisissa taidoissa ja nimenomaan rohkeudessa pyytää apua toisilta ihmisiltä. Myös opiskeluvalmiuksissa sekä elämänhallinnan ja tavoitteiden saralla naiset ovat kokeneet edistysaskelia miehiä enemmän. Miehet ovat kokeneet naisia enemmän edistymistä raha-asioiden hoitamisessa etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.
- Sosiaalista vahvistumista on kokenut valtaosa kaikkien ikäluokkien nuorista, jotka ovat vastanneet Sovari-kyselyyn. Nuoret kokevat sosiaalista vahvistumista yleensä samanaikaisesti useilla eri osa-alueilla. Opiskeluvalmiudet ovat vahvistuneet etenkin alle 18-vuotiailla. Itsetunnon ja sosiaalisten taitojen vahvistumista on koettu etenkin yli 24-vuotiaiden ikäryhmässä.

Kuvio 7. Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset siitä, mihin asioihin etsivä nuorisotyöntekijä on vaikuttanut myönteisesti omassa elämäntilanteessa (N=751).

Kuvio 8. Etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneiden nuorten kokemukset muutoksista elämäntilanteessaan etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Kuvio 9. Osuudet sukupuolen ja ikäryhmän mukaan etsivän nuorisotyön Sovari 2018 -kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat kokeneet sosiaalista vahvistumista jossain määrin tai selvästi etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

Nuoret ovat kokeneet **arjenhallinnan** parantuneen erityisesti virastoasioiden hoitamisessa (66 % vastaajista) ja yleisessä omatoimisuudessa arjen asioiden hoitamisessa (54 %) etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Nuorista puolet (50 %) on ryhdistäytynyt myös päivärytmissä ja liki puolet (45 %) raha-asioiden hoitamisessa. Yli neljäsosa on kokenut edistystä kotitöiden hallinnassa.

- Etenkin miehet ovat kokeneet myönteisiä muutoksia raha-asioiden hoitamisessa: heistä noin puolet on kokenut taloudenhallinnan parantuneen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Erityisesti miehet kokevat selviytyvänsä myös kodin askareista entistä paremmin.
- Noin 80 prosenttia kaikista ikäryhmistä on kokenut myönteisiä muutoksia arjenhallinnassa etsivän nuorisotyön ajanjaksolla. Täysikäisten ikäryhmissä virastoasioiden hoitaminen on yleisin asia, jossa on koettu myönteistä muutosta etsivän nuorisotyön myötä. Alle 18-vuotiaiden kohdalla puolestaan päivärytmin säännöllisyys on yleisin asia, johon on tullut ryhtiä.

Arjenhallintaan liittyvät asiat tulevat esille useissa nuorten vastauksissa kysymykseen, millaista apua tai tukea he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä:

- *Etsivä nuorisotyöntekijä on auttanut minua Kelan kanssa asioidessa sähköisesti, kesätyöpaikan hakemisessa, -sopimuksissa ja -todistuksissa, omillaan asumisesta ja kertonut kaksoistutkinnosta, jonka päädyinkin vuosi sitten valitsemaan.*
- *Olen saanut nuorisoetsivältä tukea useassa asiassa, kuten asuntojen haussa, raha-asioissa ja muussa muussakin asiassa.*
- *Kelan tukiasioissa ja terveydenhoitoon liittyvissä asioissa saanut merkittävää apua. Etsivien tuella olen saanut tärkeitä asioita hoidettua, joista valtaosa olisi luultavasti jäänyt tekemättä ilman etsiviä.*
- *Siis kaikki mahdolliset lomakkeet ja laput sain tehdä etsivän kanssa, asumisasiat, lääkäreissä käynnit, raha-asiat ja henkistä tukea.*
- *Kaikin puolin ohjaavaa ja neuvovaa apua Kelaan ja TE-toimistoon liittyen, tukea elämän vastoinkäymisiin, apua ja neuvoja asunnon hankintaan, apua suunnittelemaan ja realisoimaan muuttokustannuksia ja muuttamista, sekä mitä asioita tulee ottaa huomioon tässä kaikessa. Myös apua opintoihin liittyen, ohjausta ja neuvoja.*
- *Olen saanut tukea itselleni haastavien virallisten hakemuksien tekemisessä/käynneissä, keskusteluapua arkaluontoisimmassakin asiassa, sekä pieleen menneiden virallisten päätösten oikaisuun ohjausta. Olen myös saanut erilaista näkemystä asioihin keskustelujen avulla, jotka ovat selkeästi viemässä minua elämässä oikeaan suuntaan :) Henkisesti ja fyysisesti.*
- *Useiden hoidettavien asioiden ja ongelmien kasaantuessa isoin apu on ollut ongelmien jäsentäminen ja tärkeysjärjestyksessä yksi kerrallaan pois hoitaminen. Yhdessä virastoihin soittaminen lisää aikaansaavuutta huomattavasti.*

Itsetuntemuksen ja itsetunnon koheneminen etsivän nuorisotyön ajanjaksolla on liittynyt erityisesti siihen, miten hyvin nuoret arvostavat omaa osaamistaan (58 % vastanneista) ja pystyvät tunnistamaan hyviä ominaisuuksiaan (56 %).

- Itsetuntemuksen kohenemista on koettu erityisesti yli 24-vuotiaiden ikäryhmässä. Sovarin mukaan heillä on eniten vahvistunut tunne siitä, että osaa tehdä hyvin joitakin asioita, sekä kyky nähdä omia hyviä ominaisuuksiaan.

Itsetuntemuksen koheneminen tulee esille myös nuorten sanoittamissa kuvauksissa, mitä hyötyä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- *Konkreettista apua raha asioiden hoitamisessa, itsetunnon kohotusta, oman itsen arvostusta, kaikkea hyvää.*
- *Ne kertoo, mitä oikeuksia mulla on, ja eka kertaa joku ammatti-ihminen on sitä mieltä, ettei mun tартte kokoajan olla mikään superihminen, mikä tietää kaikesta kaiken vaan mä saan mokatakin.*
- *Olen saanut tukea mm. itsensä tuntemisessa, taitoja vaikuttaa enemmän omaan elämän kulkuun ja sen suunnittelemiseen.*
- *Olisi tylsää kirjoittaa, että kaikkiin, mutta lähes kaikki yhdessä tehdyt asiat, toimeentulotuen hausta aina koulupaikan hakemiseen. Olen saanut tukea kertoa enemmän positiivisia asioita itsestäni, jotta siitä olisi enemmän hyötyä tulevaisuudessa.*

- *Päivärytmin palauttaminen, itsetuntemuksen kohentaminen, asiointit eri toimistoissa, koulutukseen hakemisessa, työharjoittelupaikkojen etsimisessä.*
- *Rohkaisua itseä kiinnostaviin asioihin, tukea arkisissa tilanteissa, liikunnan lisääminen, keskusteluapua.*

Sosiaalisten taitojen kehittymistä on koettu erityisesti rohkeudessa pyytää apua toisilta ihmisiltä (63 % vastanneista) ja kyvyssä toimia toisten ihmisten kanssa (54 %). Puolet vastanneista on saanut myös rohkeutta tuoda esille omia mielipiteitä. Monet nuoret (42 %) kokevat myös, että he voivat luottaa toisiin ihmisiin entistä paremmin.

- Kokonaisuudessaan sosiaalisten taitojen vahvistumista on kokenut laajimmin yli 24-vuotiaiden ikäryhmä. Erityisesti heillä on vahvistunut kyky toimia toisten ihmisten kanssa sekä lisääntynyt rohkeus pyytää apua toisilta ihmisiltä ja tuoda esille omia näkemyksiään.

Sovari-kyselyssä nuoret ovat kertoneet omin sanoin sosiaalisissa tilanteissa kokemistaan vaikeuksista ja niihin saamastaan tuesta etsivältä nuorisotyöntekijältä:

- *Olen saanut tukea monella eri taholla, kuten ihmisongelmissa, asioiden hoitamisessa, oli kyse sitten virallisista tai henkilökohtaisista asioista, auttanut ilmaisemaan itseäni paremmin, sekä tukenut minua olemaan oma itseni kaikesta huolimatta. Hän on pitänyt huolta, etten koe olevani hylätty tai ulkopuolinen ja tarkistanut, mistä johtuu, jos on ollut huono päivä tai ahdistanut.*
- *On tullut keskusteltua enemmän asioista, niin ryhmässä kuin puhelimestakin. Ja ehkä saanut siihen rohkaisua, että on tavallaan "hyvä tyyppi" – miten sen nyt sitten muotoilisikaan. Läsnäolo tavallaan helpottanut niissä tilanteissa, kun on muitakin nuoria.*
- *Tärkein apu ja tuki on ollut se, että olen saanut jutella etsivänuorisotyöntekijän kanssa asioista, esimerkiksi miten harrastukseni ovat sujuneet tai miten olen saanut kehitettyä omia kaverisuhteitani. Näistä keskusteleminen on selvästi parantanut omaa oloani.*
- *Olen saanut niin paljon apua. Olen saanut apua mielen kanssa ja myös siihen, että löydämme oikeita palveluja ja olen saanut apua myös ihmisten kanssa olemiseen.*
- *Katsottiin, mitä mahdollisuuksia olisi päästä opiskelu- ja työtavoitteisiin, joissa olin voimaton. Yksinäisyys arjessa ja kykenemättömyys toimia muiden kanssa ja tulla ymmärretyksi huoletti.*
- *Olen saanut tukea arjen vaikeuksissa. Viikoittaiset tapaamiset on vienyt minut pois kotoa ja tuonut sosiaalisuutta elämääni.*

Opiskelu- ja työelämävalmiuksien vahvistuminen etsivän nuorisotyön aikana näkyy eniten opiskeluun liittyvien vaihtoehtojen selkeytymisenä (58 % vastanneista) sekä nuorten lisääntyneenä halukkuutena hakeutua töihin (57 %) ja opiskelemaan (52 %). Joka toisella nuorella myös työnhakuun liittyvä osaaminen ja työelämän pelisääntöjen tuntemus ovat vahvistuneet etsivän nuorisotyöntekijän tuella.

- Opiskeluvalmiudet ovat vahvistuneet nimenomaan naisilla, mikä liittyy naisten opiskelutaustaan: kyselyyn vastanneista naisista suuremmalla osalla kuin miehistä oli opinnot vielä meneillään, kun taas miehistä oli enemmän toisen asteen opintonsa jo suorittaneita.
- Työelämävalmiudet ovat vahvistuneet nuorilla melko tasaisesti sukupuolesta riippumatta.

- Opiskelu- ja työelämävalmiuksien kehittymistä ovat kokeneet eniten alle 20-vuotiaat etsivän nuorisotyön tukemana.

Opiskelu- ja työelämävalmiuksissa saatu tuki ja koetut muutokset tulevat vahvasti esille nuorten kuvauksissa siitä, mitä he ovat saaneet etsivästä nuorisotyöstä:

- *Apua kouluun pääsemiseen erottamisen jälkeen ja tutkinnon loppuun suorittamisessa, henkistä tukea ja tsemppiä sekä keskusteluapua.*
- *Etsivät ovat auttaneet minua yhteishaun teossa, sekä raha-asioissa muutettuani omilleni uuteen kaupunkiin. He ovat myös tarjonneet apuaan tukiverkostoni laajentamiseen (kavereiden saanti, sosiaalistuminen yms.).*
- *Apua eri koulutusmahdollisuuksien ja vaihtoehtojen läpikäymisessä, kuin myös apua virallisten asioiden hoitamisessa ulkomaille muuton yhteydessä.*
- *Keskustelimme, mitä hyötyä ja haittaa on opiskelupaikan vastaanottamisesta/hylkäämisestä ja mitä mahdollisuuksia välivuosi voisi tarjota. Selvitimme siis eri vaihtoehtoja, miten edetä elämässä.*
- *Etsivänuorisotyöntekijät ovat auttaneet minua aktiivisempaan elämään. Työttömyyden ja lomailun keskeltä opiskelemaan.*
- *Elämän tekemättömyys vaivasi, mutta etsivä auttoi saamaan jalansijan työelämään kuntouttavan työtoiminnan avulla ja samalla opiskelumahdollisuuksia katsomalla. Nyt vuoden oppisopimuksella opiskelleena kiitos kuuluu etsivälle, joka mahdollisti ja auttoi asioissa parhaansa mukaan.*
- *Olen saanut tukea ja ohjausta kela-, TE-toimisto- ja raha-asioissa. Etsivä auttoi myös asioiden järjestämisessä, opiskelupaikan saannissa. Keräsi tietoa eri opiskelupaikoista ja mahdollisuuksista, olisiko työvoimakoulutuksia tarjolla. Hän vaikutti aidosti kiinnostuneelta, että sain elämän järjestykseen. Sen huomasin, kun asioita oli saatu eteenpäin, että hän vaikutti iloiselta ja tyytyväiseltä ja kannusti. Olen etsivän kautta saanut tiedon myös sijaisuuksista kouluavustajan hommista jne. Sitä kautta sai enemmän itsevarmuutta ja uskallusta soittaa, kun ehdotus tuli etsivältä.*
- *Etsivä on tukenut minua työpaikan/työkokeilupaikan saannissa. Ja sen myötä olen uskaltanut ottaa itse yhteyttä yritykseen ja hoitaa työpaikan saannin itsenäisesti. Harrastuksen etsimiseen olen myös saanut tukea ja apua.*
- *Etsivä neuvoi hakeutumaan työkokeiluun työttömyyden jatkuttua n. 10 kk valmistumisen jälkeen. Viihdyin siellä ja sen jälkeen työllistyin aivan eri yritykseen, jossa viihdyn kohtalaisesti, vaikken yhtä hyvin kuin työkokeiluyrityksessä. Hyväksi puoleksi täytyy sanoa, että sitten kun Mikon tapaa, on hän läsnä ja kiinnostunut asiakkaastaan ja auttaa häntä, mutta ei passaa eli kannustaa omaaloitteellisuuteen.*
- *Tapasin Mikin pari viikkoa sitten ja nyt olen jo töissä ja tukiasiani ovat kunnossa. Sain tosi paljon tukea ja apua ja turvaa paluussani työelämään. Olen ollut poissa työelämästä useamman vuoden.*

Nuorten **elämänhallinnan** vahvistuminen näkyy etsivässä nuorisotyössä etenkin siinä, kuinka vahvasti nuoret uskovat selviytyvänsä ongelmatilanteista (63 %), kuinka selkeitä suunnitelma heillä on elämässä eteenpäin (62 % vastanneista), sekä kuinka hyvin nuoret kokevat voivansa vaikuttaa oman elämänsä kulkuun (61 %). Joka toisen nuoren tyytyväisyys elämään on lisääntynyt etsivän nuorisotyön ajanjaksolla.

- Naiset ovat kokeneet elämänhallinnan vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksolla enemmän kuin miehet. Lähempi tarkastelu osoittaa, että naisilla on vahvistunut nimenomaan luottamus siihen, että voi vaikuttaa oman elämänsä kulkuun, sekä omien tavoitteiden saavuttamiseen.
- Elämänhallinnan vahvistumista ovat kokeneet kokonaisuutena melko tasaisesti eri-ikäiset nuoret. Etenkin alle 18-vuotiaat ovat kokeneet, että luottamus omien tavoitteiden saavuttamiseen on lisääntynyt. Erityisesti 18—19-vuotiailla on vahvistunut tunne siitä, että voi itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun.

Elämänhallinnan vahvistuminen tulee esille monien nuorten kuvauksissa, mitä he kokevat saaneensa etsivästä nuorisotyöstä:

- *Koko tilanteeni oli sekava ja en edes aina tiennyt, mitä tapahtui ja mitä pitäisi tehdä. Hain apua ja sain yhteyden etsivään, joka hyvin aktiivisesti otti yhteyttä ja tiiviisti ja nopeasti pääsi tilanteestani selville. Nopeasti, mutta minua koko ajan kuunnellen asiani hoidettiin eteenpäin ja kuntoon.*
- *Luottamuksellista juttuseuraa, tukea, arjen asioiden hoitamista ja motivaatiota työ- ja opiskeluelämään. Näen nyt tulevaisuuteni paljon selkeämpänä kuin ennen.*
- *Muuttoasiat, Kelan kanssa asiointi ja muutenkin osaan katsoa tulevaisuuteen sillä tavalla, että hyviä asioita tulee tapahtumaan.*
- *Olen saanut apua elämänhallintaan ja tukea vaikeiden asioiden käsittelyssä. Kaikin puolin tällä hetkellä paras tukeni!*
- *Olen saanut merkittävää henkistä tukea vaikeassa tilanteessa. Tuloksena tästä henkinen hyvinvointini on parantunut ja olen saanut motivaatiota ratkaista ongelmia elämässäni.*
- *Olen saanut tekemistä siksi aikaa, että ammatillinen koulutukseni alkaa. Olen myös saanut selkeyttä tulevaisuuden suunnitelmiini.*
- *En oikeen tarkkaan osaa sanoa, mutta just sitä et ku en tiää oikeen mitä haluan, niin nuorisotyöntekijä on kuunnellu haaveitani ja ollaan yhdessä mietitty mikä on se mun juttu.*
- *Mielestäni etsivä työntekijä, jonka kanssa olen ollut yhteyksissä, on erittäin auttavainen ja ymmärtäväinen. Hän on saanut minut rauhoittumaan ylireagoimisesta ja opettanut, että asiat järjestyvät. Olen todella iloinen, että jatkossa voin olla itsevarmempi ja luottavaisempi.*
- *Tukea, kannustusta, motivaatiota omaan elämään. Heille olen aina voinut soittaa, ihan mikä tahansa asia on vaivannut mieltäni. He ovat myös kannustaneet itsenäiseen elämään ja tunnenkin pärjääväni nykyisin paremmin ja paineensietokykyäni on parantunut merkittävästi.*
- *Hän on keskustellut ja kuunnellut minua, auttanut hoitamaan arjen asioita, kun ne tuntuvat ylivoimaisilta. Hän on auttanut minua pääsemään eroon vesipelosta ja hankkinut minulle psykologin, jonka kanssa jutella, ja kuraattorin, joka auttaa Kela-asioissa. Etsiväni on auttanut minua, kun paniikkikohtaukseni alkoivat uudelleen. Hän on auttanut minua tekemään tarkkoja ja realistisia tulevaisuuden suunnitelmia ja asettamaan tavoitteita, jotka ovat saavutettavissa. Hän vei minut ensimmäistä kertaa vertaistukiryhmään.*
- *Yli 6 kk sitten en tiennyt mitään, mitä elämältäni haluan ja mikä tulee olemaan tulevaisuuden näkymä. Nyt olen menossa kouluun ja elämänlaatu on parantunut huomattavasti! Löysin polun ja asian, mitä haluan elämässäni tehdä.*
- *Suunnitelmia ja eteenpäin asioiden viemistä.*

Etsivässä nuorisotyössä asiakkuudet voivat jatkua useita vuosia. Välillä yhteydenpito työntekijän ja nuoren välillä voi olla tiiviimpää, välillä voi tulla taukoa nuoren tilanteen ja tuentarpeiden muuttuessa. Sovari-kyselyyn vastanneista asiakkaista puolet on ollut etsivän nuorisotyön asiakkaina alle vuoden ja puolet vähintään vuoden. Yli neljäsosa vastaajista on työskennellyt etsivän kanssa vähintään kaksi vuotta ja joka kuudes vastaaja kolmen vuoden ajanjaksolla. Lähes 40 prosentilla vastanneista yhteydenpito etsivään nuorisotyöntekijään oli edelleen aktiivista ja yhteensä lähes 80 prosentilla vähintään useamman kerran kuukaudessa toistuvaa.

Sovari-kyselyyn vastanneista nuorista, jotka ovat olleet etsivän asiakkaana vähintään kolme vuotta, joka kolmas pitää yhteyttä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa viikoittain tai useita kertoja kuukaudessa. Yhteydenpito on voinut taukojenkin jälkeen aktivoitua säännölliseksi.

Nuorten kanssa on käsitelty erilaisia asioita sitä laajemmin, mitä pidempään asiakkuus etsivässä nuorisotyössä on kestänyt. Vähintään kahden vuoden ajan etsivän nuorisotyön asiakkaina olleista nuorista useimpien kanssa on käsitelty muissa palveluissa asiointia, erilaisia opiskelumahdollisuuksia, työnhakua ja raha-asioita. Vähintään kolme vuotta etsivän nuorisotyön asiakkaana olleista useimmat ovat käsitelleet myös asumiseen liittyviä asioita ja saaneet ohjausta muihin palveluihin, esimerkiksi terveydenhuoltoon tai päihdepalveluihin. Pitkään etsivän nuorisotyön palveluita käyttäneiden asiakkaiden tuen tarve on siis erityisen laaja. Heillä on myös vahvimmat kokemukset siitä, että etsivä nuorisotyöntekijä on onnistunut auttamaan heitä eteenpäin monilla elämän osa-alueilla. Näistä pitkäaikaisista asiakkaista kolmannes on työttömiä. Kaksi vuotta etsivän nuorisotyön asiakkaina olleista jopa puolet on opintonsa keskeyttäneitä ja alle 10 prosenttia opintojaan jatkavia. Kolme vuotta asiakkaina olleissa on enemmän opintojaan jatkavia ja ammatillisen koulutuksen suorittaneita.

Enintään muutaman kuukauden etsivän nuorisotyön asiakkaana olleiden nuorten kokemus etsivästä nuorisotyöstä on yhtä myönteinen kuin muiden asiakkaiden. Yhteydenpito etsivän ja näiden nuorten välillä on ollut pääosin aktiivista tai ainakin muutaman kerran kuukaudessa toistuvaa. Yli puolet heistä on saanut etsivältä keskustelutukea ja apua muissa palveluissa asiointiin, esimerkiksi lomakkeiden täyttämiseen tai asiakaskäynteihin virastoissa. Lähes puolet heistä on myös käsitellyt erilaisia opiskeluvaihtoehtoja. Näistä vastaajista $\frac{3}{4}$ on löytänyt itselleen sopivan polun eteenpäin etsivän tuella. Heistä 93 % on myös tyytyväisiä etsivältä saamaansa tukeen.

Nuorten näkemyksiä etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista

SOVARI-KYSELYSSÄ NUORIA PYYDETÄÄN kertomaan omin sanoin, missä asioissa ja millä tavoin he haluaisivat saada enemmän ohjausta tai tukea etsivältä nuorisotyöntekijältä. Useimpien nuorten on vaikea nähdä, miten etsivää nuorisotyötä voitaisiin kehittää. Vastanneista nuorista 156 antoi yksinomaan kiitosta siitä, että on saanut sellaista palvelua kuin on tarvinnutkin eikä osannut esittää kehittämistoiveita. 66 nuorta toi esille jonkin aihepiirin, josta seuraavaksi toivoo saavansa tukea. Nämä toivomukset liittyivät teemoihin, joiden parissa etsivässä nuorisotyössä yleensäkin työskennellään, kuten tuensaanti arjen haasteissa, opiskelemaan ohjaaminen, työnhaku, raha-asioissa ja harrastuksissa tukeminen sekä itsetuntemuksen ja sosiaalisten taitojen vahvistaminen.

Sovariin vastanneista nuorista 16 nosti esille jonkin palvelun kehittämistä koskevan tarpeen. On huomioitava, että kehittämis ehdotuksia annettiin vähän, mikä kuvastaa vastaajien vahvaa tyytyväisyyttä palveluun. Kehittämiskemetykset olivat hajanaisia, mutta ne on kuitenkin syytä nostaa esille, sillä ne voivat ilmentää sellaisia nuorten tarpeita, joihin etsivien nuorisotyöntekijöiden voi olla vaikea vastata ja ne voivat mietityttää työntekijöitä itseäänkin. Nuoret nostivat esille seuraavia kehittämiskohtia etsivässä nuorisotyössä:

- Kymmenen nuorta toi esille toiveita, että etsivä nuorisotyöntekijä olisi enemmän yhteydessä nuoreen, hänellä olisi enemmän aikaa nuoren kanssa tai nuori voisi saada etsivältä vielä enemmän tukea. Esimerkiksi eräs nuori toi esille tarvitsevansa laajempaa tukea tunteeseen, että voi itse vaikuttaa oman elämänsä kulkuun. Tämä edellyttäisi nuoren mielestä enemmän kahdenkeskistä keskustelua etsivän nuorisotyöntekijän kanssa ja tuensaantia lyhyelläkin varoitusajalla. Nämä nuorten kokemukset liittyvät etsivän nuorisotyön resursointiin ja yhteydenpidon käytäntöihin.
- Vastauksissa näkyy myös muiden palveluiden saantiin liittyvät puutteet, jolloin etsivältä odotetaan laaja-alaista tukea. Eräs nuori toi esille, että hänellä on niin laajat henkisen tuen tarpeet, ettei etsivän tuki yksin ole siihen riittävää. Toinen nuori toivoi etsivältä laajempaa tietämystä eri virastojen käytännöistä ja tuista, jolloin etsivä nuorisotyöntekijä voisi auttaa nuorta pidemmälle asioissa eikä tarvittaisi Kelan tai TE-toimiston työntekijää neuvomaan nuorta.
- Muut nuorten vastaukset etsivän nuorisotyön kehittämistarpeista olivat yksittäisiä, eri teemoihin liittyviä. Esimerkiksi eräs nuori toivoi, että etsivä nuorisotyöntekijä aktivoisi nuorta enemmän. Toinen nuori toivoi, että etsivä nuorisotyöntekijä kuuntelisi enemmän nuorta ja asioissa edettäisiin nuoren omien ajatusten mukaisesti, nuoren tuntemuksia kuulostellen.

LIITE 1. SOVARI 2018 -KYSELYYN VASTANNEIDEN NUORTEN TAUSTATIEDOJA

Jokaisesta Sovari-kyselyyn vastanneesta 761 nuoresta ei ole saatavilla seuraavia taustatietoja.

1. Sukupuolijakauma

	Lukumäärä	%
Mies	332	44 %
Nainen	392	52 %
Muu / en halua määritellä	37	4 %
Yhteensä	754	100 %

2. Ikäjakautuma

	Lukumäärä	%
Alle 18-vuotias	59	8 %
18—19-vuotias	218	29 %
20—24-vuotias	364	48 %
25—29-vuotias	110	15 %
Yli 29-vuotias	7	1 %
Yhteensä	758	100 %

3. Elämäntilanne

	Lukumäärä	%
Työssäkäyvä	46	9 %
Työpajatoiminnassa	82	17 %
Työtön	163	33 %
Opiskelija	114	23 %
Sairausloma	36	7 %
Muu	48	10 %
Yhteensä	489	100 %

4. Kuinka pitkä aika on kulunut siitä, kun nuori on ollut ensimmäisen kerran yhteydessä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
Alle 3 kuukautta	118	24 %
Noin puoli vuotta	129	26 %
Noin vuosi	108	22 %
Noin 2 vuotta	53	11 %
Noin 3 vuotta tai enemmän	86	17 %
Yhteensä	494	100 %

5. Kuinka usein nuori on ollut yhteyksissä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa

	Lukumäärä	%
En juuri lainkaan	35	7 %
Harvoin (noin kerran kuukaudessa)	75	15 %
Satunnaisesti (muutaman kerran kuukaudessa)	198	40 %
Aktiivisesti (viikoittain tai useita kertoja kuukaudessa)	185	38 %
Yhteensä	448	100 %